

ข่าวสำนักงาน ป.ป.ช.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
361 ถนนนบบุรี ตำบลท่าทราย อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี 11000

ข้อสัถย เป็นธรรม มืออาชีพ โปร่งใส ตรวจสอบได้

ศูนย์ข้อมูล ป.ป.ช.

1205

www.nacc.go.th

ม. 128 กฎหมายควบคุมพฤติกรรมเจ้าพนักงานของรัฐ

เจ้าพนักงานของรัฐ เป็นอาชีพที่มีหลักการพื้นฐาน คือ บริการ ประชาชน โดยยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยปกติจะได้รับค่าตอบแทน (Compensation) ที่รัฐจ่ายให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งอาจอยู่ในรูปตัวเงินหรือมีใช้ตัวเงิน เช่น เงินเดือนพื้นฐาน (Base Salary) ค่าตอบแทนลักษณะอื่น ๆ (Allowance) สวัสดิการ และประโยชน์เกื้อกูล (Benefit/Fringe Benefit) หรือบางหน่วยงานอาจได้รับเงินรางวัล ประจำปี (Bonus) ซึ่งการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดนั้น เจ้าพนักงานของรัฐมีสิทธิ์โดยชอบธรรมที่จะรับได้ เพราะเป็นการรับตาม บทบัญญัติแห่งกฎหมายให้เจ้าพนักงานของรัฐสามารถรับได้

ในระบอบราชการไทย การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดมีหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการรับในรูปแบบ “สินน้ำใจ” หรือ “สินบน” ซึ่งก็เป็นพฤติกรรมทุจริตที่ปฏิบัติกันมายาวนาน และเมื่อรับกันมาแล้วย่อมส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานของรัฐ จึงอาจทำให้เกิดความเอนเอียงไม่เป็นไปตามระเบียบ กฎหมายที่กำหนด เป็นประตุนำไปสู่การทุจริตคอร์รัปชัน ก่อให้เกิดความเสียหายมหาศาล ไม่ว่าจะเป็นงบประมาณของประเทศที่ต้อง สูญเสียไป ความไว้วางใจของคนในสังคม ตลอดจนภาพลักษณ์ของประเทศ

พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ให้ความหมายคำว่า

“สินน้ำใจ” คือ เงินหรือทรัพย์สินที่ให้เป็นรางวัล

“สินบน” คือ ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ให้แก่บุคคล เพื่อจูงใจให้ผู้นั้นกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง ไม่ว่าการนั้นชอบหรือมิชอบด้านหน้าที่

สำนักงาน ป.ป.ช. ในฐานะที่เป็นหน่วยงานหลักในการแก้ไขปัญหาการทุจริต ได้สร้างกลไกในการป้องกัน และปราบปราม มุ่งหวังที่จะควบคุมพฤติกรรม “เจ้าพนักงานของรัฐ” ในการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดในขณะที่ ยังเป็นเจ้าพนักงานของรัฐหรือพ้นจากการเป็นเจ้าพนักงานของรัฐแล้วยังไม่ถึงสองปี จึงได้มี**มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกระทำความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม มาตรา 128** แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561

มาตรา 128 ห้ามมิให้เจ้าพนักงานของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้จาก ผู้ใด นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตาม บทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา ตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ซึ่งเป็นบทบัญญัติห้ามไม่ให้เจ้าพนักงานของรัฐรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ เพื่อไม่ให้เกิดการรับทรัพย์สินดังกล่าวจากบุคคลในโอกาสต่าง ๆ มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม ทั้งยังห้ามพนักงานของรัฐทุกตำแหน่ง และผู้ที่พ้นจากการเป็นเจ้าพนักงานของรัฐมาแล้วยังไม่ถึง 2 ปี ห้ามรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ ประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ หมายถึง สิ่งที่มีมูลค่า ได้แก่ การลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

ถึงแม้จะมีข้อห้าม แต่ก็มีข้อยกเว้น ซึ่งเจ้าพนักงานของรัฐสามารถรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ได้ในกรณีดังนี้

(1) เป็นการรับที่มีกฎหมายอนุญาตให้รับได้ เช่น เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เบี้ยเลี้ยงไปราชการ เงินปันผล สหกรณ์

(2) เป็นการรับจากบุพการี ผู้สืบสันดาน หรือญาติ โดยจะต้องเป็นการให้ตามประเพณี หรือตามธรรมเนียมจรรยา ตามฐานะของผู้ให้

(3) การรับโดยธรรมจรรยา คือ การรับจากบุคคลที่ให้แก่ในโอกาสเทศกาลหรือวันสำคัญ รวมถึงการแสดงความยินดี การแสดงความขอบคุณ การต้อนรับ การแสดงความเสียใจ หรือการให้ตามมารยาทที่ถือปฏิบัติในสังคม ซึ่งสามารถแบ่งตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

3.1 เป็นการรับจากการให้แก่บุคคลทั่วไป โดยไม่เจาะจงผู้รับ เช่น การจับสลาก

3.2 เป็นการรับจากผู้ซึ่งมิใช่ญาติที่มีราคาหรือมูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคล แต่ละโอกาส*ไม่เกิน 3,000 บาท* หากมีการรับทรัพย์สินเกิน 3,000 บาท โดยมีความจำเป็นอย่างยี่งที่ต้องรับไว้เพื่อเป็นการรักษาไมตรี มิตรภาพ หรือความสัมพันธ์อันดี จะต้องดำเนินการแจ้งรายละเอียดภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับทรัพย์สินต่อผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนแล้วแต่กรณีเพื่อพิจารณา หากมีคำวินิจฉัยว่าให้ส่งคืนทรัพย์สิน ต้องส่งคืนโดยทันที หรือหากไม่สามารถคืนได้ ให้ส่งมอบเป็นสิทธิของหน่วยงานโดยเร็ว

โดยหากเจ้าพนักงานของรัฐมีการกระทำที่ฝ่าฝืนในมาตรา 128 มีโทษทางอาญา จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

“ซื่อสัตย์ เป็นธรรม มีอาชีพ โปร่งใส ตรวจสอบได้”

